

[Elsø-Merete Ross.]

rigtigt, at denne forlodsret går forud for anden arv.

Det må vel betragtes som et ændret syn på kvinden og en anerkendelse af hende som et ligeberettiget fornuftvæsen, at mandens adgang til at bestemme tilsynsværgemål for hustruen bortfalder.

Jeg finder det også rimeligt, at adgangen til at båndlægge livsarvingers tvangsarv begrænses, hvis arvingen kan godtgøre, at han forsvarligt kan råde over arven på egen hånd. Det er et udslag af forældremyndighed ud over graven og virker som noget i retning af et mistillidsvotum til arvingen, synes jeg, at tvangsarven båndlægges for voksne arvinger.

Rent umiddelbart har jeg følt mig tiltalt af, at lovforslaget går i retning af at styrke den arve- og skifteretlige stilling for arveladerens efterlevende ægtefælle. Men efter at have læst højesteretsdommer Jørgen Trolles artikel i Ugeskrift for Retsvæsen forstår jeg, at denne begunstigelse af ægtefællen på livsarvingernes bekostning kan vurderes anderledes. For Trolle synes problemet at være, om det er den gamle generation eller den nye generation, man skal tage mest hensyn til. Han mener, at lovforslaget — eller rettere udkastet, da det er det, han anmelder — viser en kolossal respekt for alderdom og ejendom, idet man gang på gang begunstiger de gamle og dem, som allerede har, på bekostning af de yngre og dem, der først skal have i morgen eller måske endda først i overmorgen på grund af den stigende levealder.

Det sker f. eks. ved den øgede ægtefællearv og den mindskede tvangsarv, som han siger vil betyde, at gamle ægtefæller kan begunstige hinanden næsten med udelukkelse af børnene, eller at en gammel far på sine børns bekostning kan begunstige en ny, ung ægtefælle, der kun har delt hans sidste år med ham.

Trolle mener også, at afskaffelsen af det dobbelte arvefald i uskiftet bo fratager børnene en naturlig indflydelse. Han mener i det hele taget, at man går for langt med hensyn til at sidde i uskiftet bo, da det i høj grad kan bidrage til, at kapitalbesiddelsen koncentrerer sig hos gamle personer. Trolle mener, at man skal styrke den producerende,

forsørgende og skattebetalende generationsstilling.

Jeg tror, jeg er for gammeldags til at kunne vænne mig til Trolles tankegang. Jeg synes, det rent menneskeligt er rimeligt, at en mand ønsker at sikre sin enke mest muligt, især da hvis hans børn allerede er voksne og i gang. Arv er nok efter loven noget, man har ret til — men det er dog kun et begrænset udsnit af befolkningen, der får så meget i arv, at det spiller en virkelig betydelig rolle for dem for deres eksistens som voksne, arbejdsduelige mennesker.

Selv om jeg for øjeblikket ikke kan gå ind for Trolles tanke, synes jeg, han har rejst et principielt problem angående mer eller mindre begunstigelse af ældre og yngre generation, som må tages op i udvalget. Det principielle spørgsmål, om yngre eller ældre generationer skal begunstiges, kommer også frem med hensyn til, hvor man sætter grænsen for de fjerneste legale arvinger. Både Trolle og dommerfuldmægtig Rønnow-Jessen har påpeget det uhensigtsmæssige i at udelukke fætre og kusiner som arvinger efter loven. De vil efter al sandsynlighed være yngre og derfor have større nytte af arven, end hvis den eventuelt bliver samlet hos en enkelt gammel tante eller onkel.

„Arv bør stedse fremad gange og ej tilbage“, siger Trolle meget poetisk.

I betænkningen siges, at arveladeren bare kan oprette testamente for fætre og kusiner — men det ved man jo sker ikke i masser af tilfælde. Og man kan vist gå ud fra, at de fleste ville foretrække at lade fætre og kusiner arve på lige fod med arveladerens onkler og tanter og lade dem som arvinger gå forud for staten.

I lovforslaget synes jeg svigerbarnet i egenskab af det mellemdøde barns ægtefælle har fået en meget ufordelagtig stilling — sådan som det ærede medlem fru Edel Saunte sagde.

Må jeg lige i parentes sige, at jeg ofte beundrer den evne, jurister har til at finde et enkelt ord, der dækker, hvad man i almindelig mennesketale kun kunne udtrykke i en længere beskrivende sætning. Men jeg må sige, at udtrykket „mellemdødt barn“ forekommer mig som lægmand så makabert, at det, siden jeg så det første gang for 3 dage siden, endnu giver mig kuldegysninger.